

Szárnyas kos aranyból

A képünkön látható szárnyas kost ábrázoló, aranyból készült apró szobor Ribadeo (Északnyugat-Spanyolország) területén került elő. Vésett virág- és levélmotívumok, apró gömbök díszítik. Magassága és szélessége is 6,5 cm. Stílusában hellén és föníciai hatások is érvényesülnek. Korát mintegy kétezer évre becsülik. A régészek feltételezése szerint a művészi kivitelű szobrocska a dél-spanyolországi Tartessusi kultúra páratlan emléke. (Courier)

Sakkfigurák a mecsetromokban

Szovjet régészek hét sakkfigurát találtak Szamarkand közelében, az Afraziab nevű egykori település egyik mecsetének romjai között. A figurák — a trónuson ülő király, a vezér, egy futó és két gyalog (az utóbbiak kardot és pajzsot hordanak) — elefántcsontból készültek. Afraziabot az i. e. VII. és VI. század között alapították, és 1220-ban Dzsingisz kán hordái pusztították el. (Nauka i Zsizny)

Afrika legrégebbi művészeti emlékei

Az emberiség történetének egyik alapvető és sokat vitatott kérdése: mikor és hol született a művészet, az első műalkotás. A Namíbiában (Délnyugat-Afrika) folytatott ásata-sok során — Orange-tól mintegy 40-km-re — egy barlangban sziklarajzokra bukkantak, melyeket a kutatók i. e. 27 000–25 000-re datálnak, és így jelenleg ezek Afrika legrégebbi ismert művészeti emlékei.

Az ábrák mintegy hét, öklömnyi kőlapon, illetve kis hordalékköveken láthatók. Nem a barlang faláról vagy tetőzetéről levált rajzolatokról van szó, hanem önálló, kis méretű műalkotásokról. Többnyire nehezen azo-

nosítható állatalakzatokat ábrázolnak, teljes bizonyossággal csak egy fekete rajzú rinocérosz ismerhető fel. A legérdekesebb darab az a két töredékből álló kőlap, amelyen macskafele állat látható. Az állat hátsó végtagjai emberi lábak.

A barlang leleteinek korát radio-karbon eljárással állapították meg. A kutatók feltételezik, hogy egy később kifejlődött kultúrának kezdeti korából maradtak meg e töredékek, s hogy a régészek által eddig teljesen érintetlen vidék újabb adatokat szolgáltat majd az emberi kultúra kezdetének korából. (Las Ciencias)

„Félvastagságú” földkéreg

Egy nyugatnémet kutatócsoport hat éven át tartó mélyszerkezeti vizsgálatorozatát végzett Etiópiában, az Afar-mélyföld árkos süllyedékének térségében. A 110 000 km² kiterjedésű terület több mint 100 méterrel fekszik mélyebben a tengerszintnél.

A vizsgálat célja a kéreg- és köpenyszerkezet megismerése volt (első-sorban a részletes szeizmikus mérésekre támaszkodtak, de légifényképeket és műholdfelvételeket is elemeztek). Az eredmények igazolták a feltevést: az Afar-mélyföld déli része alatt a földkéreg 26, az északi részén pedig csupán 16 km vastag, s ez alig fele a kontinentális táblák átlagos vastagságának. Az Afar-mélyföld aljzatában fiatal (a földtörténeti közelmúltban benyomult) kristályos kőzettömegeket is kimutattak. A süllyedékben mélyített fúrások anyagait vizsgálva megállapították, hogy azt mintegy kétezer méter vastagságban tengeri üledék tölti ki. A süllyedék aljzata (amelyre a tengeri üledék lerakódott) mélyen az óceán szintje alatt van. Ugyanazok a kőzetrétegek, amelyek a süllyedék aljzatát alkotják, a környező területen jóval magasabban vannak (közel az óceán mai szintjéhez). (Kulturbrief)

X. századi magyar sírok Lengyelországban

Lengyelország délkeleti részében, Przemyśl városában lengyel régészek szennzációszámba menő felfedezést tettek: feltártak egy X. századi magyar sírcsoportot. Európában — a Kárpátoktól északra — ez az első ilyen jellegű lelet.

Az egyik sírban egy harcos és egy ló maradványait találták. A másik sírban eltemetett nő, kislány és kisgyermek maradványai arra mutatnak, hogy abban az időszakban lengyel földön valamilyen magyar település létezhetett.

Újabb bizonyítékkal szolgált a feltevésre a harmadik sír feltárása,

amelyben minden valószínűség szerint az ott élő magyar nemzetség vezére nyugszik. Erre mutat a szertartás, amellyel eltemették, továbbá öltözködésének és fegyverzetének fennmaradt részei. A hamvak mellett kengyelt találtak, előkerültek a lószerszám vasból készült maradványai, egy öv szegecsdíszítése, vasból készült fejsze, kard és tegez, benne nyilak maradványaival. (Interpress)

(A felfedezés részletes közlése a Magyar Tudományos Akadémia idegen nyelvű régészeti folyóiratában, az Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae-ban fog megjelenni. — A szerk.)

Pézsmatulok a Spitzbergákon

Közel ötven esztendeje, 1929-ben 17 pézsmatulok helyeztek ki a Spitzbergákon, hogy meghonosítsák ott őket. A kísérlet azonban nem sikerült. Néhány évig ugyan szaporodtak az állatok, az ötvenes években negyvenen voltak, azóta azonban állandóan csökken a számuk. Az elmúlt télen újabb 7 pézsmatulok pusztult el, s a megmaradt három-négy állatnak már igen csekély a kilátása az életben maradásra. (Frankfurter Allgemeine Zeitung)

A Comédie Française új zsinórpadlása

A Comédie Française-t (Párizs híres színházát) felújították, s teljesen új, elektronikus vezérlésű zsinórpadlással szerelték föl. A kulisszák emelése és süllyesztése 10 m hosszú vezérlőpulton programozható. A díszletek akár 5 mázsásak is lehetnek. A legnagyobb mozgatósi sebesség 0,7

m/mp. Az 50 felvonó szerkezetből 10 működtethető egyidejűleg, egyforma vagy más-más sebességgel. Automatikus fékező berendezés gondoskodik arról, hogy az elemek ütdés nélkül érkezzenek rendeltetési helyükre. (Techniques Françaises)